

Zákon o ochraně spotřebitele č.634/1992 Sb.

ČÁST PRVNÍ

ÚVODNÍ USTANOVENÍ

§1

Předmět a rozsah úpravy

(1) Tento zákon stanoví některé podmínky podnikání 1) významné pro ochranu spotřebitele, úkoly veřejné správy v oblasti ochrany spotřebitele a oprávnění spotřebitelů, sdružení spotřebitelů 12) nebo jiných právnických osob založených k ochraně spotřebitele.

(2) Ustanovení zvláštních předpisů 17) týkající se podmínek výroby, dovozu, prodeje a označování výrobků a poskytování služeb nejsou tímto zákonem dotčena.

(3) Tento zákon se vztahuje na prodej výrobků a poskytování služeb v případech, kdy k plnění dochází na území České republiky. Na ostatní případy se vztahuje tehdy, souvisí-li plnění s podnikatelskou činností provozovanou na území České republiky.

§2

Vymezení některých pojmů

(1) Pro účely tohoto zákona se rozumí:

a) spotřebitelem fyzická nebo právnická osoba, která nakupuje výrobky nebo užívá služby za jiným účelem než pro podnikání s těmito výrobky nebo službami,

b) prodávajícím podnikatel, 18) který spotřebiteli prodává výrobky nebo poskytuje služby,

c) výrobcem podnikatel, který zhotovil výrobek anebo jeho součást nebo poskytl služby, který vyléčil prvotní surovinu nebo ji dále zpracoval, anebo který se za výrobce označil,

d) dovozcem podnikatel, který uvede na trh výrobek z jiného než členského státu Evropské unie,

e) dodavatelem každý další podnikatel, který přímo nebo prostřednictvím jiných podnikatelů dodal prodávajícímu výrobky,

f) výrobkem jakákoli věc, která byla vyrobena, vyléčena nebo jinak získána bez ohledu na stupeň jejího zpracování a je určena k nabídce spotřebiteli,

g) textilním výrobkem textilní vláknenná surovina, délková a plošná textilie, textilní kusový výrobek, oděvní výrobek, a to v kterékoliv fázi zpracování, a textilní výrobky obsahující textilní složku:

1. výrobky, které obsahují minimálně 80 % textilních vláken z celkové hmotnosti,

2. potahy čalouněného nábytku, deštníků a slunečníků, pokud obsahují minimálně 80 % váhových textilních komponent,

3. textilní složky vícevrstevných podlahových krytin, matrací a výrobků pro kempování, oteplovací vložky rukavic a obuvi, pokud tyto části nebo vložky činí minimálně 80 % z celkové hmotnosti výrobku,

4. textilie obsažené v jiných výrobcích, kde je jejich složení specifikováno, a pokud tvoří neoddělitelnou část těchto výrobků,

h) textilním vláknem útvar charakterizovaný ohebností, jemností a vysokým poměrem délky k průřezu, vhodný pro textilní zpracování, včetně ohebných pásků nebo dutinek o šířce maximálně 5 mm,

i) zrušeno právním předpisem č. 102/2001 Sb.,

j) službou jakákoliv podnikatelská činnost, která je určena k nabídce spotřebiteli, s výjimkou činností upravených zvláštními zákony, 19) kde se dozor nad ochranou spotřebitele svěřuje profesním sdružením nebo jiným orgánům státní správy než uvedeným v §23,

k) výrobkem nebezpečným svou zaměnitelností s potravinou výrobek, který není potravinou, má však tvar, vůni, barvu, vzhled, obal, označení, objem nebo rozměry, které mohou způsobit, že spotřebitelé, zejména děti, jej mohou zaměnit s potravinou a v důsledku toho si jej mohou dávat do úst, cucat nebo polykat, což může být nebezpečné pro lidské zdraví, zejména způsobit dušení, otravu nebo perforaci či zablokování zažívacího ústrojí,

l) obuví výrobek určený k ochraně nebo pokrytí nohou, který má připevněnou podešev, včetně hlavních částí takové obuvi, i když jsou prodávány samostatně,

m) hlavními částmi obuvi součástí nebo dílce používané k výrobě obuvi, které tvoří:

1. vrchní část obuvi jako sestava součástí vnější části svršku, která je připevněna k podešvi nebo mezipodešvi,

2. stélka a podšívka, které jsou sestavou stélky a podšívky svršku, tvořící vnitřní část obuvi,
3. podešev jako spodní část obuvi, připevněná ke svršku, která je vystavena oděru při používání obuvi,
- n) usní vyčíněná kůže, jejíž vláknitá struktura zůstala zachována a u níž tloušťka konečné povrchové úpravy je menší než 0,15 mm včetně,
- o) povrstvenou usní useň s nánosem vrstvy, která je menší než třetina celkové tloušťky usně, ale je větší než 0,15 mm,
- p) křišťálovým sklem sklo, které obsahuje oxid olovnatý, oxid barnatý, oxid zinečnatý a oxid draselný samostatně nebo v kombinaci, a to v množství stanoveném prováděcím právním předpisem. Prováděcí právní předpis upraví i další technické podrobnosti,
- r) výrobkem nebo zbožím porušujícím některá práva duševního vlastnictví se rozumí
1. padělek, jímž je výrobek nebo zboží, včetně jeho obalu, na němž je bez souhlasu majitele ochranné známky umístěno označení stejné nebo zaměnitelné s ochrannou známkou, porušující práva majitele ochranné známky podle zvláštního právního předpisu, 28) dále veškeré věci nesoucí takové označení (značky, loga, etikety, nálepky, prospekty, návody k použití, doklady o záruce apod.), a to i tehdy, jsou-li uváděny samostatně, a samostatné obaly, na nichž je umístěno takové označení,
 2. nedovolená napodobenina, již je výrobek nebo zboží, které je rozmnoženinou nebo zahrnuje rozmnoženinu vyrobenou bez souhlasu majitele autorských nebo příbuzných práv nebo bez souhlasu majitele práv k průmyslovému vzoru, jestliže pořízení rozmnoženiny porušuje tato práva podle zvláštních právních předpisů, 29)
 3. výrobek nebo zboží, porušující práva majitele patentu 30) nebo užitého vzoru 31) nebo práva majitele dodatkového ochranného osvědčení pro léčiva a pro přípravky na ochranu rostlin podle zvláštního právního předpisu, 30)
 4. výrobek nebo zboží, porušující práva toho, jemuž svědčí ochrana zapsaného označení původu nebo zeměpisného označení. 39)
- (2) Prodávajícím se pro účely tohoto zákona rozumí i fyzická osoba, která prodává spotřebiteli rostlinné a živočišné výrobky z vlastní drobné pěstitelské nebo chovatelské činnosti anebo lesní plodiny.

ČÁST DRUHÁ

POVINNOSTI PŘI PRODEJI VÝROBKŮ A POSKYTOVÁNÍ SLUŽEB

§3

Poctivost prodeje výrobků a poskytování služeb

Prodávající je povinen:

- a) prodávat výrobky ve správné hmotnosti, míře nebo množství a umožnit spotřebiteli překontrolovat si správnost těchto údajů,
 - b) prodávat výrobky a poskytovat služby v předepsané nebo schválené jakosti, pokud je závazně stanovena nebo pokud to vyplývá ze zvláštních předpisů anebo v jakosti jím uváděné; není-li jakost předepsána, schválena nebo uváděna, v jakosti obvyklé,
 - c) prodávat výrobky a poskytovat služby za ceny sjednané v souladu s cenovými předpisy 21) a ceny při prodeji výrobků nebo poskytování služeb správně účtovat;
- při konečném účtování prodávaných výrobků a poskytovaných služeb v hotovosti se celková částka zaokrouhluje vždy k nejbližší platné nominální hodnotě zákonných peněz v oběhu. 41)

§6

Zákaz diskriminace spotřebitele

Prodávající se nesmí při prodeji výrobků a poskytování služeb chovat v rozporu s dobrými mravy; zejména nesmí žádným způsobem spotřebitele diskriminovat.

§7a

Zákaz výroby, dovozu, vývozu, nabídky, prodeje a darování výrobků nebezpečných svou zaměnitelností s potravinami

Nikdo nesmí vyrábět, dovážet, vyvážet, nabízet, prodávat a darovat výrobky nebezpečné svou zaměnitelností s potravinami.

§7b

Zákaz nabídky, prodeje a vývozu výrobků nebo zboží určených pro humanitární účely

Nikdo nesmí nabízet za účelem prodeje, prodávat a vyvážet výrobky nebo zboží, které byly určeny pro humanitární účely a označeny nápisem "humanita" podle zvláštního právního předpisu. 43)

§8

Zákaz klamání spotřebitele

(1) Nikdo nesmí klamat spotřebitele, zejména uvádět nepravdivé, nedoložené, neúplné, nepřesné, nejasné, dvojsmyslné nebo přehnané údaje anebo zamlčet údaje o skutečných vlastnostech výrobků nebo služeb či úrovni nákupních podmínek.

(2) Za klamání spotřebitele se považuje také nabídka nebo prodej výrobků nebo zboží porušujících některá práva duševního vlastnictví, jakož i skladování těchto výrobků nebo zboží za účelem nabídky nebo prodeje.

(3) Odpovědnosti za klamání spotřebitele se nelze zprostit poukazem na skutečnost, že potřebné nebo správné údaje neposkytl výrobce, dovozce nebo dodavatel.

(4) Pojmy "záruka", "zaručený", jakož i všechny další pojmy obdobného obsahu, mohou být používány jen v případech, kdy je současně konkretizován obsah a podmínky záruky.

(5) Obecná úprava nekalé soutěže 22) není ustanovením předchozích odstavců dotčena.

(6) Skladováním výrobků nebo zboží porušujících práva k duševnímu vlastnictví se pro účely tohoto zákona rozumí jejich umístění ve skladových prostorách, dopravních prostředcích, kancelářích nebo jiných nebytových prostorách a v prodejních místech včetně stánkového prodeje.

§8a

(1) Majitel nebo spolumajitel patentu, majitel autorského osvědčení, majitel ochranné známky, majitel autorského práva nebo jiného práva chráněného autorským zákonem nebo majitel práva k zapsanému průmyslovému vzoru nebo užitnému vzoru nebo jeho zástupce (dále jen "majitel práva duševního vlastnictví") je povinen na vyzvání předložit dozorovému orgánu dokumentaci potřebnou k provedení posouzení výrobků nebo zboží, a to ve lhůtě do 15 pracovních dnů ode dne vyrozumění. Odpovídá za to, že předaná dokumentace je pravdivá, přesná, úplná a platná. Je povinen dozorovému orgánu neprodleně oznámit veškeré změny, které mohou mít vliv na správnost posuzování výrobků nebo zboží. Pokud dozorový orgán má pochybnosti o oprávněnosti nebo věcné správnosti předložené dokumentace, písemně vyrozumí majitele práva duševního vlastnictví o této skutečnosti. Majitel práva duševního vlastnictví podá ve lhůtě 15 dnů od doručení takového vyrozumění písemné stanovisko ke zjištěným vadám dokumentace.

(2) Vykonává-li dozorový orgán kontrolu na podnět majitele práva duševního vlastnictví nebo jiné osoby, která prokázala právní zájem ve věci, jsou tyto osoby povinny složit přiměřenou jistotu (dále jen "jistota") za účelem úhrady nákladů dozorového orgánu v případech, kdy kontrolou nebude prokázána oprávněnost podnětu. Výši jistoty stanoví vedoucí dozorového orgánu. Základem pro výpočet výše jistoty jsou průměrné náklady na výkon kontrolní činnosti za jednoho kontrolního pracovníka a den podle skutečnosti předcházejícího roku. Jistotu je majitel práva duševního vlastnictví nebo osoba, která prokázala právní zájem ve věci, povinen složit na účet dozorového orgánu do 15 dnů od podání podnětu. Nebude-li jistota ve stanoveném termínu složena, nemá dozorový orgán povinnost podnět prošetřit.

(3) Prokáže-li se kontrolou oprávněnost podnětu, je dozorový orgán povinen poukázat zpět složenou jistotu do 10 dnů od ukončení kontroly. Nebude-li prokázána oprávněnost podnětu, dozorový orgán zúčtuje skutečně vynaložené náklady na provedenou kontrolu. V případě, že bude částka skutečně vynaložených nákladů dozoru nižší než výše jistoty, je dozorový orgán povinen majiteli práva duševního vlastnictví nebo osobě, která prokázala právní zájem ve věci, poukázat zpět do 10 dnů zjištěný rozdíl. V případě, že skutečně vynaložené náklady budou vyšší než složená jistota, je majitel práva duševního vlastnictví nebo osoba, která prokázala právní zájem ve věci, povinen uhradit rozdíl do výše skutečně vynaložených nákladů do 10 dnů ode dne doručení vyrozumění.

(4) V případě, kdy majitel práva duševního vlastnictví předá dozorovému orgánu nepravdivou, nepřesnou, neúplnou nebo neplatnou dokumentaci a vznikne-li na základě těchto podkladů rozhodnutím dozorového orgánu kontrolované osobě škoda, odpovídá za tuto škodu majitel práva duševního vlastnictví.

Informační povinnosti

§9

(1) Prodávající je povinen řádně informovat spotřebitele o vlastnostech prodáváných výrobků nebo charakteru poskytovaných služeb, o způsobu použití a údržby výrobku a o nebezpečí, které vyplývá z jeho nesprávného použití nebo údržby, jakož i o riziku souvisejícím s poskytovanou službou. Jestliže je to potřebné s ohledem na povahu výrobku, způsob a dobu jeho užívání, je prodávající povinen zajistit, aby tyto informace byly obsaženy v příloženém písemném návodu a aby byly srozumitelné.

(2) Povinností uvedených v odstavci 1 se nemůže prodávající zprostit poukazem na skutečnost, že mu potřebné nebo správné informace neposkytl výrobce, dovozce nebo dodavatel. Tyto povinnosti se však nevztahují na případy, kdy se jedná o zřejmé nebo obecně známé skutečnosti.

§10

(1) Prodávající musí zajistit, aby jím prodávané výrobky byly přímo viditelně a srozumitelně označeny

- a) názvem výrobku, označením výrobce nebo dovozce, popřípadě dodavatele, údaji o hmotnosti nebo množství nebo velikosti, popřípadě rozměru, dalšími údaji potřebnými dle povahy výrobků k jeho identifikaci, popřípadě užití,

- b) též údaji o složení materiálu, jde-li o textilní výrobky, s výjimkou těch výrobků, které podle zvláštního předpisu povinnosti označování nepodléhají,

- c) též údajem o datu minimální trvanlivosti, jde-li o potravinářské výrobky, popřípadě údajem o datu použitelnosti, jde-li o potravinářské výrobky podléhající rychlé zkáze ve smyslu zvláštního zákona, 23)

- d) též údaji o materiálech použitých v jejích hlavních částech, jde-li o obuv, s výjimkou těch výrobků, které podle prováděcího právního předpisu označování nepodléhají.

(2) Je-li třeba, aby při užívání věci byla zachována zvláštní pravidla, zejména řídí-li se užívání návodem, je prodávající povinen spotřebitele s nimi seznámit, ledaže jde o pravidla obecně známá.

(3) Nelze-li prodávané výrobky označit přímo, musí je prodávající viditelně a srozumitelně označit údaji uvedenými v odstavci 1 jiným vhodným způsobem. Není-li možné nebo účelné prodávané výrobky vzhledem k jejich povaze takto označit, je prodávající povinen tyto údaje na požádání spotřebitele nebo orgánů, které provádějí dozor nad dodržováním ustanovení tohoto zákona, pravdivě sdělit, popřípadě doložit.

(4) Zvláštní právní předpisy mohou označování výrobků upravit odchylně.

(5) Prodávající nesmí odstraňovat ani měnit označení výrobků ani jiné údaje uvedené výrobcem, dovozcem nebo dodavatelem.

(6) Při prodeji použitých nebo upravovaných výrobků, výrobků s vadou nebo výrobků, jejichž užité vlastnosti jsou jinak omezeny, musí prodávající na tyto skutečnosti spotřebitele předem zřetelně upozornit. Takové výrobky musí být prodávány odděleně od ostatních výrobků. V provozovně, v místě vyhrazeném k prodeji takových výrobků, nesmí být uloženy předměty, které neslouží k prodeji.

(7) Na prodej použitého zboží se ustanovení odstavce 1 až 3 vztahuje pouze přiměřeně.

§10a

Výrobce nebo jeho zplnomocněný zástupce 42) odpovídá za označení materiálů použitých v hlavních částech obuvi v souladu s prováděcím právním předpisem a za přesnost informací v označení obsažených. Tyto údaje je povinen poskytnout dodavateli, jakož i prodávajícímu. Pokud výrobce ani jeho zplnomocněný zástupce nemají sídlo v členském státě Evropské unie, přechází tato povinnost na osobu odpovědnou za první uvedení obuvi na trh Evropského společenství.

§11

(1) Pokud jsou informace uvedené v §9, 10, 13 a 19 poskytovány písemně, uvádějí se v českém jazyce.

(2) Jednotlivé informace uvedené v §9 a 10 mohou být poskytnuty v podobě symbolů (piktogramů), které musí být srozumitelné, čitelné a úplné. V případě prodeje výrobků, při jejichž označení byly použity

symboly (piktogramy), je prodávající povinen na požádání vysvětlit nebo vhodně zpřístupnit spotřebiteli jejich význam.

(3) Fyzikální veličiny musí být vyjádřeny v měřicích jednotkách stanovených zvláštním právním předpisem 2).

§12

(1) Prodávající je povinen informovat v souladu s cenovými předpisy 32) spotřebitele o ceně prodáváných výrobků nebo poskytovaných služeb zřetelným označením výrobku cenou nebo informací o ceně výrobků či služeb jinak vhodně zpřístupnit.

(2) Informace o ceně nebo okolnost, že informace je neúplná anebo chybí, nesmí zejména vzbuzovat zdání, že:

a) cena je nižší, než jaká je ve skutečnosti,

b) stanovení ceny závisí na okolnostech, na nichž ve skutečnosti nezávisí, c) v ceně jsou zahrnuty dodávky výrobků, výkonů, prací nebo služeb, za které se ve skutečnosti platí zvlášť,

d) cena byla nebo bude zvýšena, snížena nebo nezměněna, i když tomu tak není,

e) vztah ceny a užitečnosti nabízeného výrobku nebo služby a ceny a užitečnosti srovnatelného výrobku nebo služby je takový, jaký ve skutečnosti není.

(3) Ustanovení odstavce 2 se vztahuje obdobně i na informace o způsobech stanovení cen.

§13

Prodávající je povinen spotřebitele řádně informovat o rozsahu, podmínkách a způsobu uplatnění odpovědnosti za vady výrobků a služeb, včetně podmínek uplatnění rozporu s kupní smlouvou (dále jen "reklamace") spolu s údaji o tom, kde lze reklamaci uplatnit, a o provádění záručních oprav.

§14

(1) Prodávající je povinen označit provozovnu způsobem stanoveným zvláštním právním předpisem 47).

(2) Prodávající je povinen při ukončení činnosti v provozovně informovat živnostenský úřad 4) o tom, kde lze vypořádat případné závazky.

§14a

Provozovatel tržiště (tržnice) 48), včetně obce pronajímající část veřejného prostranství k příležitostnému stánkovému prodeji, jsou povinni vést evidenci prodávajících, která musí obsahovat údaje v rozsahu uvedeném ve zvláštním právním předpise 49), a předložit ji na žádost dozorovému orgánu. Evidenci je povinen uchovávat po dobu jednoho roku ode dne provedení evidenčního záznamu.

§14a vložen právním předpisem č. 229/2006 Sb. s účinností od 29.5.2006

§15

(1) Umožňuje-li to povaha výrobku, je prodávající povinen na žádost spotřebitele výrobek předvést.

(2) V případech stanovených zákonem 5) je prodávající povinen řádně vyplnit záruční list.

(3) Není-li služba poskytnuta na počkání, je prodávající povinen vydat spotřebiteli písemné potvrzení o převzetí objednávky. Potvrzení musí obsahovat označení předmětu služby, její rozsah, jakost, cenu za provedení služby a termín jejího plnění.

§16

(1) Na žádost spotřebitele je prodávající povinen vydat doklad o zakoupení výrobku nebo o poskytnutí služby s uvedením data prodeje výrobku nebo poskytnutí služby, o jaký výrobek nebo o jakou službu se jedná a za jakou cenu byl výrobek prodán nebo služba poskytnuta, spolu s identifikačními údaji prodávajícího obsahujícími jméno a příjmení nebo název nebo obchodní firmu, případně název prodávajícího, jeho identifikační číslo, sídlo (jde-li o právnickou osobu) nebo místo podnikání (jde-li o fyzickou osobu), pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak.

(2) Při prodeji výrobků s následnou dodávkou musí doklad obsahovat místo určení a datum dodávky.

(3) Při prodeji použitých nebo upravovaných výrobků, výrobků s vadou nebo výrobků, jejichž užité vlastnosti jsou jinak omezeny, musí být tyto skutečnosti v dokladu zřetelně vyznačeny.

(4) Na žádost orgánů dozoru nebo Policie v mezích jejich oprávnění je prodávající povinen, jde-li o nákup použitého zboží nebo zboží bez dokladu o nabytí, přijímání tohoto zboží do zástavy nebo zprostředkování nebo nákupu či přijetí do zástavy, předložit identifikační údaje podle zvláštního právního předpisu. 44)

§17

Vyžaduje-li to povaha výrobků, zejména s ohledem na hygienické podmínky prodeje a charakter použití, je prodávající povinen výrobky prodávat v hygienicky nezávadných obalech nebo je do takových obalů při prodeji zabalit, při samoobslužném prodeji je povinen spotřebiteli poskytnout vhodný obalový materiál.

§18

(1) Prodávající je povinen informovat spotřebitele o peněžní částce za výkup vratných zálohovaných obalů a tuto informaci na viditelném místě zpřístupnit.

(2) O změně peněžní částky za vykupované vratné zálohované obaly nebo o ukončení výkupu vratných zálohovaných obalů je prodávající povinen informovat spotřebitele po dobu nejméně 30 kalendářních dnů před dnem provedení změny nebo ukončení výkupu. Po tuto dobu nesmí být výkup těchto obalů zastaven.

§18a

Výrobce nebo dovozce a prodávající nesmí používat názvy jednotlivých druhů křišťálového skla a jim přiřazené symboly, uvedené v prováděcím právním předpisu, u těch výrobků, které nejsou tímto prováděcím právním předpisem blíže charakterizovány, a to ani při reklamě těchto výrobků. Pokud výrobek ze skla nese firemní nebo výrobní označení či značku nebo obchodní jméno nebo název obsahující označení "křišťál", "křišťálové", "crystal" nebo odvozeniny, jsou výrobce nebo dovozce a prodávající povinni toto označení doplnit upřesňujícími údaji v souladu s prováděcím právním předpisem.

§18b

Nikdo nesmí neoprávněně používat ekoznačku 50).

§19

(1) S výjimkou případů, kdy je k provedení opravy určena jiná osoba, 6) je prodávající povinen přijmout reklamaci v kterékoli provozovně, v níž je přijetí reklamace možné s ohledem na sortiment prodáváného zboží nebo poskytovaných služeb, případně i v sídle nebo místě podnikání. Prodávající je povinen spotřebiteli vydat písemné potvrzení o tom, kdy spotřebitel právo uplatnil, co je obsahem reklamace a jaký způsob vyřízení reklamace spotřebitel požaduje; a dále potvrzení o datu a způsobu vyřízení reklamace, včetně potvrzení o provedení opravy a době jejího trvání, případně písemné odůvodnění zamítnutí reklamace. Tato povinnost se vztahuje i na jiné osoby určené k provedení opravy. Prodávající je povinen spotřebiteli vydat písemné potvrzení o tom, kdy spotřebitel právo uplatnil, co je obsahem reklamace a jaký způsob vyřízení reklamace spotřebitel požaduje; a dále potvrzení o datu a způsobu vyřízení reklamace, včetně potvrzení o provedení opravy a době jejího trvání, případně písemné odůvodnění zamítnutí reklamace. Tato povinnost se vztahuje i na jiné osoby určené k provedení opravy.

(2) V provozovně musí být po celou provozní dobu přítomen pracovník pověřený vyřizovat reklamace.

(3) Prodávající nebo jím pověřený pracovník rozhodne o reklamaci ihned, ve složitých případech do tří pracovních dnů. Do této lhůty se nezapočítává doba přiměřená podle druhu výrobku či služby potřebná k odbornému posouzení vady. Reklamace včetně odstranění vady musí být vyřízena bez zbytečného odkladu, nejpozději do 30 dnů ode dne uplatnění reklamace, pokud se prodávající se spotřebitelem nedohodne na delší lhůtě. Po uplynutí této lhůty má spotřebitel stejná práva, jako by se jednalo o vadu, kterou nelze odstranit.

(4) Při prodeji nebo poskytování služeb mimo ohlášenou provozovnu je prodávající povinen k informacím podle §13 písemnou formou poskytnout zejména název nebo jméno a adresu prodávajícího, kde může spotřebitel i po ukončení takového prodeje nebo poskytování služeb uplatnit reklamaci.

ČÁST TŘETÍ ÚKOLY VEŘEJNÉ SPRÁVY

§21

Ochrana před výrobky nebezpečnými svou zaměnitelností s potravinami

Orgány státní správy, orgány územní samosprávy a ostatní orgány veřejné správy jsou povinny činit v mezích své působnosti veškerá opatření, aby zamezily dovozu, vývozu a uvádění výrobků nebezpečných svou zaměnitelností s potravinami do oběhu nebo zamezily jejich další oběh. O výrobcích nebezpečných svou zaměnitelností s potravinami v oběhu jsou povinny všemi dostupnými prostředky, zejména prostřednictvím hromadných sdělovacích prostředků, informovat spotřebitelskou veřejnost.

§23

Dohled nad ochranou spotřebitele

(1) Dozor nad dodržováním povinností stanovených tímto zákonem provádí Česká obchodní inspekce 8) s výjimkou dozoru podle odstavce 4, a jde-li o potraviny a tabákové výrobky podle §3 písm. b), §8 a 9, §10 odst. 1 písm. c) a §17.

(2) Dozor nad dodržováním povinností stanovených v §3 písm. b), §8, 8a a 9, §10 odst. 1 písm. c) a §10 odst. 4, §14a a §17 tohoto zákona na úseku zemědělských, potravinářských, kosmetických, mydlářských, saponátových a tabákových výrobků provádí též Česká zemědělská a potravinářská inspekce. 9)

(3) Dozor nad dodržováním povinností stanovených v §3 písm. b), §8 odst. 1, §9, §10 odst. 1 a 3, §14a a §17 tohoto zákona na úseku ochrany zdraví lidí, zejména z hlediska zdravotní nezávadnosti výrobků a poskytovaných služeb, provádějí též orgány ochrany veřejného zdraví. 38)

(4) Dozor nad dodržováním povinností stanovených v §3 písm. b), §8 odst. 1 a 4 a §9, §10 odst. 1 písm. c), §14a a §17 tohoto zákona na úseku veterinární péče provádějí orgány veterinární správy, 11) a to zejména z hledisek

a) zdravotní nezávadnosti a biologické hodnoty potravinářských výrobků živočišného původu při prodeji na trzích, v tržnicích a při prodeji podmíněně požitelných potravin živočišného původu,

b) zdravotní a dietetické nezávadnosti krmiv,

c) zabezpečení uvádění do oběhu pouze veterinárních léčiv a přípravků schválených podle zvláštního předpisu, 10)

d) zabezpečení prodeje živých zvířat v souladu s podmínkami stanovenými zvláštními předpisy. 11)

(5) Dozor nad dodržováním povinností stanovených v §8, 9 až 13, §14 odst. 2, §14a až 16 a v §18 tohoto zákona v oblasti obchodu a služeb 14) provádějí též obecní živnostenské úřady 4), příslušné podle umístění provozovny.

(6) Dozor nad dodržováním povinností stanovených v §7b, §8 odst. 2 a §8a provádějí též celní úřady podle §23b a 23c tohoto zákona.

(7) Inspektor České obchodní inspekce nebo České zemědělské a potravinářské inspekce, který provedl dozor na trhu podle tohoto zákona a zjistil výrobky nebo zboží, které naplňují znaky porušení ustanovení §8 odst. 2, a bylo-li prokázáno, že se jedná o výrobky nebo zboží pod celním dohledem, 36) je oprávněn takovéto výrobky nebo zboží zajistit. Zjištění a zajištěné výrobky nebo zboží postoupí příslušnému celnímu orgánu 34), 37) k provedení celního řízení a dalšího řízení.

(8) Dozor nad dodržováním povinností stanovených v §8 odst. 1, §9 odst. 1, §10 odst. 1 písm. a) a odst. 5 až 7, §11 a §12 odst. 1, §14 odst. 1 a §14a tohoto zákona na úseku střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických výrobků provádí Český úřad pro zkoušení zbraní a střeliva. 40)

§23a

(1) Orgány uvedené v §23 jsou oprávněny vydávat závazné pokyny k odstranění zjištěných nedostatků. V případě bezprostředního ohrožení života, zdraví nebo majetku jsou oprávněny pozastavit prodej výrobků nebo poskytování služeb anebo uzavřít provozovnu; vyžaduje-li to naléhavost situace, lze toto rozhodnutí oznámit ústně a neprodleně doručit písemné vyhotovení rozhodnutí.

(2) Proti rozhodnutí podle odstavce 1 věta druhá je možno podat odvolání do tří dnů ode dne doručení písemného vyhotovení rozhodnutí. Odvolání nemá odkladný účinek a odvolací orgán o něm rozhodne neodkladně.

(3) Obnovit prodej výrobků nebo poskytování služeb anebo otevřít provozovnu lze až po uvedení do nezávadného stavu a jen s písemným souhlasem orgánu, který o pozastavení prodeje výrobků nebo poskytování služeb anebo uzavření provozovny rozhodl.

(4) Orgány uvedené v §23 jsou oprávněny uložit rozhodnutím výrobci, dovozci, dodavateli nebo prodávajícímu povinnost stáhnout výrobek nebezpečný svou zaměnitelností s potravinou z trhu. V případě bezprostředního ohrožení života, vyžaduje-li to naléhavost situace, lze toto rozhodnutí oznámit ústně a neprodleně doručit písemné vyhotovení rozhodnutí.

(5) Prodávající je povinen vyzumět výrobce, dovozce nebo dodavatele, že výrobek je na základě rozhodnutí dozorového orgánu stahován z trhu, a neprodleně zajistit v součinnosti s nimi způsob vrácení výrobku nebezpečného svou zaměnitelností s potravinou. Dodavatel je povinen na základě vyzumění prodávajícího nebo na základě rozhodnutí dozorového orgánu o stažení výrobku z trhu neprodleně zajistit v součinnosti s výrobcem způsob vrácení výrobku nebezpečného svou zaměnitelností s potravinou. Výrobce nebo dovozce je povinen na základě rozhodnutí dozorového orgánu o stažení výrobku z trhu nebo na základě vyzumění dodavatelem nebo prodávajícím o stáhnutí výrobku z trhu zajistit v součinnosti s nimi způsob převzetí výrobku nebezpečného svou zaměnitelností s potravinou. Vrácení nebo zpětné převzetí jsou účastníci dodávek těchto výrobků stahovaných z trhu povinni zajistit ve lhůtě stanovené dozorovým orgánem nebo, není-li lhůta stanovena, bez zbytečných průtahů a vyzumět o tom dozorový orgán.

(6) Nedojde-li k vrácení nebo zpětnému převzetí výrobků podle odstavce 4 v souladu s rozhodnutím dozorového orgánu nebo bez zbytečných průtahů, je dozorový orgán oprávněn vedle uložení pokuty, je-li ohrožen život, zdraví nebo majetek, nařídit zničení výrobku na náklady toho, kdo povinnost vrácení nebo zpětného převzetí těchto výrobků nesplnil.

§23b

Celní úřady

(1) Celní úřady jsou podle §23 odst. 6 při kontrole oprávněny

a) kontrolovat právnické a fyzické osoby, které vyrábějí, skladují, distribuují, dovážejí, vyvážejí, nakupují, prodávají nebo dodávají výrobky a zboží na vnitřní trh nebo vyvíjejí jinou podobnou činnost na vnitřním trhu, společně s Českou obchodní inspekcí nebo samostatně, v případech důvodného podezření, že výrobky nebo zboží porušují některá práva duševního vlastnictví,

b) vstupovat při výkonu kontroly

1. do provozoven nebo skladových prostor (§8 odst. 6), o kterých mají důvodné podezření, že se v nich nabízejí, skladují nebo prodávají výrobky nebo zboží porušující některá práva duševního vlastnictví (§8 odst. 2); za škodu přitom způsobenou odpovídá stát; této odpovědnosti se nemůže zprostit,

2. do objektů výrobce, dovozce nebo distributora a vyžadovat předložení příslušné dokumentace a poskytnutí pravdivých informací. Výrobce, dovozce nebo distributor může být celníkem vyzván, aby mu zajistil a předložil odborná vyjádření odborně způsobilé osoby (51) k předmětu dozoru, nebo si k dozoru může celník odborně způsobilou osobu za úhradu přizvat. Cena za výkony odborně způsobilé osoby se sjednává podle zvláštního předpisu (52),

c) ověřovat totožnost fyzických osob, jsou-li kontrolovanými osobami, a též totožnost fyzických osob, které při kontrole zastupují kontrolované osoby, a oprávnění těchto osob k zastupování,

d) požadovat od kontrolovaných osob potřebné doklady, údaje a písemná nebo ústní vysvětlení,

e) odebírat za náhradu od kontrolovaných osob potřebné vzorky výrobků nebo zboží k posouzení, zda nejde o výrobek nebo zboží porušující některá práva duševního vlastnictví ke klamání spotřebitele. Za odebrané vzorky výrobků nebo zboží se kontrolované osobě poskytne náhrada ve výši ceny, za kterou se výrobek nebo zboží v okamžiku odebrání vzorku nabízí. Náhrada se neposkytne, jestliže se jí kontrolovaná osoba vzdá. Nárok na náhradu nevzniká, pokud jde o výrobek nebo zboží, o kterém bude pravomocně rozhodnuto, že jde o zboží porušující některá práva duševního vlastnictví.

(2) Při plnění úkolů podle tohoto zákona se celníci prokazují pověřením celního úřadu a služebním průkazem celníka bez vyzvání.

(3) Celníci jsou povinni zachovávat mlčenlivost o skutečnostech tvořících předmět obchodního tajemství 53), o nichž se dozvěděli při plnění kontrolních úkolů nebo při plnění povinností souvisejících s ním, s výjimkou podání potřebných informací pro účely a v rámci trestního řízení.

(4) Celníci jsou oprávněni provádět kontrolu, zda nedochází ke klamání spotřebitele podle §7b, §8 odst. 2 a §8a.

(5) Celní úřad informuje toho, kdo podal podnět, o zjištěném klamání spotřebitele podle §8 odst. 2 nebo o zjištěných nedostatcích a jejich příčinách.

(6) Celní úřad je oprávněn přizvat k účasti na kontrole osoby odborně způsobilé podle zvláštních právních předpisů 51), je-li to odůvodněno povahou kontrolní činnosti. Tyto osoby mají práva a povinnosti celníků v rozsahu pověření daného jim celním úřadem. Odborně způsobilé osoby nemohou být pověřeny ukládat opatření a sankce podle tohoto nebo jiných zákonů 54).

(7) Kontrolované osoby jsou povinny umožnit celníkům a odborně způsobilým osobám přizvaným k účasti na kontrole plnit jejich úkoly související s výkonem kontroly.

§23c

(1) Celník je povinen při prokázaném zjištění nabídky, prodeje, skladování, distribuce, popřípadě dovozu nebo vývozu výrobků nebo zboží nebo dodávání výrobků a zboží na vnitřní trh nebo vyvíjení jiné podobné činnosti na vnitřním trhu, uvedeného v §7b a §8 odst. 2, uložit zajištění těchto výrobků nebo zboží. Celník ústně oznámí opatření o zajištění výrobků nebo zboží kontrolované osobě nebo osobě zúčastněné při kontrole a neprodleně vyhotoví úřední záznam, ve kterém bude uveden i důvod zajištění, popis zajištěných výrobků nebo zboží a jejich množství. Celník předá kopii úředního záznamu kontrolované osobě.

(2) Celní úřad je oprávněn uskladnit zajištěné výrobky nebo zboží uvedené v §7b a §8 odst. 2 mimo dosah kontrolované osoby. Kontrolovaná osoba je povinna zajištěné výrobky nebo zboží celníkovi vydat. Odmítá-li vydání, budou tyto výrobky nebo zboží kontrolované osobě odňaty. O vydání nebo odnětí sepíše celník úřední záznam. Náklady na zajištění, přepravu a skladování hradí kontrolovaná osoba. Kontrolovaná osoba není povinna uhradit tyto náklady, jestliže se prokáže, že nejde o výrobky nebo zboží uvedené v §7b nebo v §8 odst. 2.

(3) Proti uloženému opatření o zajištění výrobků nebo zboží podle odstavce 1 může kontrolovaná osoba podat do 3 pracovních dnů ode dne seznámení s uloženým opatřením písemné námitky řediteli celního úřadu. Námitky nemají odkladný účinek. Ředitel celního úřadu rozhodne o námitkách bez zbytečných průtahů. Jeho rozhodnutí je konečné. Písemné rozhodnutí o námitkách se doručí kontrolované osobě.

(4) Zajištění výrobků nebo zboží podle odstavce 1 trvá do doby, než bude pravomocně rozhodnuto o jejich propadnutí nebo zabrání, případně do doby, kdy bude prokázáno, že se nejedná o výrobky nebo zboží porušující některá práva duševního vlastnictví. Zrušení opatření o zajištění výrobků nebo zboží, o kterých se prokáže, že neporušují některá práva duševního vlastnictví, provede písemně ředitel celního úřadu. Rozhodnutí se doručí kontrolované osobě. Pokud bylo zrušeno opatření o zajištění, musí být kontrolované osobě zajištěné výrobky nebo zboží bez zbytečných průtahů vráceno v neporušeném stavu, s výjimkou výrobků nebo zboží použitých pro posouzení. O vrácení sepíše celník písemný záznam.

(5) Ředitel celního úřadu uloží rozhodnutím kromě pokuty i propadnutí nebo zabrání výrobků nebo zboží uvedeného v §7b nebo §8 odst. 2. Vlastníkem propadlých nebo zabraných výrobků nebo zboží se stává stát 54).

(6) Ředitel celního úřadu určí, že zabrané nebo propadlé výrobky nebo zboží budou zničeny, anebo jsou-li využitelné pro humanitární účely, může ředitel celního úřadu určit, že budou poskytnuty k těmto účelům, a to bezplatně. Humanitárními účely se rozumí činnosti prováděné s cílem zajistit základní potřeby obyvatelstva, které se ocitlo v tíživé životní situaci nebo bylo postiženo mimořádnou událostí, kdy je opodstatněno využití mimořádných materiálních zdrojů.

(7) Je-li rozhodnutí podle odstavce 5 pravomocné a určil-li ředitel celního úřadu, že zabrané nebo propadlé výrobky nebo zboží budou zničeny, zničení se provede úředně pod dohledem tříčlenné komise jmenované ředitelem celního úřadu. O zničení sepíše komise protokol, který podepíší všichni tři členové komise. Zničení se provede na náklad kontrolované osoby, která tyto výrobky nebo zboží nabízela, prodávala nebo skladovala.

(8) Celní úřad uloží povinnost uhradit náklady podle odstavců 2 a 7 rozhodnutím s lhůtou splatnosti do 30 dnů ode dne oznámení rozhodnutí. Nejsou-li tyto náklady ve lhůtě splatnosti zaplacený, celní úřad postupuje při jejich vymáhání podle zvláštních právních předpisů 55).

(9) Výrobky nebo zboží propadlé nebo zabrané na základě rozhodnutí, které nabylo právní moci, mohou být poskytnuty k humanitárním účelům za podmínek stanovených tímto zákonem pouze přejímajícím organizacím, jimiž mohou být

a) organizační složky a příspěvkové organizace státu nebo územních samosprávných celků, zřízené za účelem poskytování sociální péče nebo působících v oblasti zdravotnictví nebo školství 56), nebo

b) jiné právnické osoby 57), pokud splňují následující podmínky:

1. nebyly zřízeny za účelem podnikání,
2. předmětem jejich činnosti je pouze činnost v oblastech uvedených v písmenu a),
3. poskytují humanitární pomoc nejméně 2 roky a
4. doloží, že nemají daňové nedoplatky nebo nedoplatky na platbách pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, a není-li proti nim vedeno soudní řízení.

(10) Pro humanitární účely mohou být poskytnuty výrobky nebo zboží, které je zřejmě zdravotně nezávadné, jsou bezpečné a ze kterých byly přejímající organizací beze zbytku odstraněny a zničeny prvky porušující práva duševního vlastnictví. Každý výrobek nebo zboží musí být neodstranitelnou barvou označen nápisem "humanita" tak, aby nebyla snižována důstojnost fyzických osob, které budou tyto výrobky užívat.

(11) O poskytnutí výrobku nebo zboží k humanitárním účelům uzavře Generální ředitelství cel a přejímající organizace písemnou smlouvu, která musí kromě obvyklých podstatných náležitostí obsahovat vždy druh a množství poskytnutých výrobků nebo zboží a dále ustanovení o smluvní pokutě 58) pro případ porušení závazku o poskytnutí výrobku nebo zboží výhradně pro humanitární účely a konkrétní účel, k jakému je přejímající organizace použije; změnou smlouvy lze tento účel změnit při zachování souladu s tímto zákonem. Výrobky nebo zboží budou poskytovány přejímajícím organizacím podle pořadí došlých žádostí a s přihlédnutím k účelnosti využití nebo naléhavosti potřeb. Odstranění prvků porušujících práva duševního vlastnictví, jejich zničení a příslušné označení podle odstavce 10 provede nebo zajistí na své náklady přejímající organizace. O provedených úpravách a zničení sepíše protokol tříčlenná komise jmenovaná ředitelem celního úřadu, jejímiž členy mohou být majitelé práva duševního vlastnictví nebo jejich zástupci. Protokol podepíší všichni tři členové komise.

(12) Přejímající organizace po převzetí výrobku nebo zboží je povinna

- a) neprodleně odstranit a zničit prvky porušující práva duševního vlastnictví,
- b) použít výrobky nebo zboží pouze k humanitárním účelům na území České republiky a
- c) přijmout opatření k zabránění zneužití výrobků nebo zboží a jejich opětovnému uvedení do obchodního styku.

(13) Celní úřad kontroluje u přejímající organizace plnění povinností stanovených tímto zákonem a povinností, k nimž se přejímající organizace smluvně zavázala.

(14) Přejímající organizace po dobu 3 let od okamžiku poskytnutí výrobků nebo zboží eviduje a archivuje pro účely kontroly, prováděné celním úřadem, doklady o příjmu výrobků nebo zboží a o odstranění a zničení prvků porušujících práva duševního vlastnictví a jak s nimi bylo prokazatelně naloženo. Tímto ustanovením nejsou dotčena ustanovení zvláštních právních předpisů upravující evidenci a archivaci stanovených dokladů 59).

§24

Pokuty

(1) Za porušení povinností stanovených v §3, 6, 7a, §7b, §8 odst. 1, 2, 3 a 4, §8a odst. 1, §9 až 19 tohoto zákona uloží orgány uvedené v §23 pokutu až do výše 50 000 000 Kč; při stanovení výše pokuty se přihlíží k povaze protiprávního jednání a k rozsahu jeho následků.

(2) Nejde-li o porušení povinností stanovených v §3 písm. a) a c), §6, §10 odst. 1 písm. a) a b), §11 a 12, nevztahuje se odstavec 1 na potraviny a tabákové výrobky.

(3) Za porušení povinností stanovených v §23a odst. 4 a 5 uloží orgán uvedený v §23 pokutu až do výše 50 000 000 Kč.

(4) Z vlastního podnětu nebo z podnětu sdružení spotřebitelů či jiné právnické osoby založené k ochraně spotřebitele uloží orgány uvedené v §23 prodávajícímu, výrobcí, dovozci nebo dodavateli, který prodal,

vyrobil, dovezl nebo dodal výrobek, jehož vada způsobila újmu na životě nebo zdraví, pokutu až do výše 50 000 000 Kč; tuto pokutu uloží rovněž osobám uvedeným v §27, které prodaly, vyrobily, dovezly nebo dodaly výrobek, jehož vada způsobila újmu na životě nebo zdraví. Stejnou pokutu uloží tomu, kdo takovou újmu způsobil vadným poskytnutím služby. Pokutu nelze uložit osobě, která prokáže, že újme nešlo zabránit ani při vynaložení veškerého úsilí, které na ní bylo možno požadovat.

(5) Pokutu podle odstavce 1 do výše 5 000 Kč lze uložit v blokovém řízení, je-li porušení povinnosti spolehlivě zjištěno a osoba, která povinnost porušila, je ochotna blokovou pokutu zaplatit. Na blokové řízení podle tohoto zákona se použijí obdobně ustanovení o blokovém řízení podle zvláštního zákona. 15)

(6) Pokutu podle odstavce 1 nelze uložit v případech, kdy byla uložena pokuta podle zvláštního zákona, a v případě, kdy lze uložit pokutu podle odstavce 2.

(7) V případech, kde působí více orgánů uvedených v §23, ukládá pokutu ten, který zahájil správní řízení jako první. O zahájení řízení o uložení pokuty se tyto orgány vzájemně informují.

(8) Výnos pokut uložených podle odstavců 1 až 4 je příjmem státního rozpočtu České republiky, nestanoví-li tento zákon jinak (§24 odst. 9).

(9) Výnos pokut uložených podle odstavce 1 obecními živnostenskými úřady 4) je příjmem rozpočtu příslušné obce.

(10) Pokutu podle odstavce 1 lze uložit do tří let a pokutu podle odstavce 2 do deseti let ode dne, kdy k porušení povinnosti došlo.

(11) Uložením pokuty není dotčena povinnost k náhradě škody.

(12) Pokuta je splatná do 30 dnů od nabytí právní moci rozhodnutí o uložení pokuty.

(13) Pokutu, která je příjmem státního rozpočtu, vybírá orgán, který ji uložil, a vymáhá celní úřad.

Pokutu, která je příjmem rozpočtu obce, vybírá a vymáhá obecní živnostenský úřad, který pokutu uložil. Při vybírání a vymáhání pokuty se postupuje podle zákona o správě daní a poplatků.

ČÁST ČTVRTÁ

SDRUŽENÍ SPOTŘEBITELŮ A JINÉ PRÁVNICKÉ OSOBY ZALOŽENÉ K OCHRANĚ SPOTŘEBITELE

§25

Právní postavení

(1) Právní postavení sdružení spotřebitelů a jiných právnických osob založených k ochraně spotřebitele (dále jen "sdružení") upravují zvláštní zákony. 7)

(2) Návrh na zahájení řízení u soudu o zdržení se protiprávního jednání ve věci ochrany práv spotřebitelů může podat a účastníkem takového řízení může být

a) sdružení, v jehož stanovách jsou tyto cíle uvedeny, nebo

b) subjekt uvedený v seznamu osob oprávněných k podání žalob na zdržení se protiprávního jednání v oblasti ochrany práv spotřebitelů (dále jen "seznam oprávněných osob"), aniž je dotčeno právo soudu přezkoumat, zda návrh na zahájení řízení byl podán oprávněným subjektem.

(3) Seznam oprávněných osob je veden Komisí Evropských společenství a je zveřejňován v Úředním věstníku Evropské unie 60).

(4) Do seznamu oprávněných osob může být za Českou republiku navrženo sdružení, pokud

a) bylo založeno v souladu s právním řádem České republiky,

b) aktivně působí v oblasti ochrany spotřebitelů po dobu alespoň dvou let,

c) je nezávislé a neziskové a

d) má vypořádány veškeré finanční závazky k České republice.

(5) Žádost o zařazení do seznamu předloží sdružení Ministerstvu průmyslu a obchodu spolu s doklady o splnění podmínek podle odstavce 4. Splňuje-li sdružení stanovené podmínky, navrhne Ministerstvo průmyslu a obchodu Komisi Evropských společenství jeho zařazení do seznamu oprávněných osob.

§26

Oprávnění vůči orgánům veřejné správy

Sdružení jsou oprávněna činit podněty orgánům veřejné správy v souvislosti s jejich dozorem nad ochranou zájmů spotřebitelů. Orgány veřejné správy, které tyto podněty obdrží, jsou povinny informovat sdružení o jejich vyřízení bez zbytečného odkladu, nejpozději však do dvou měsíců od obdržení podnětu.

ČÁST PÁTÁ SPOLEČNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

§27

Ochrana spotřebitele při neoprávněném podnikání

Povinnosti prodávajících, výrobců, dovozců nebo dodavatelů mají i osoby, které provozují činnosti uvedené v §2 odst. 1 písm. b) až e) bez příslušného oprávnění.

§28

Vztah ke správnímu řádu

Na řízení podle §23a, §23b a 23c a 24 zákona se vztahují obecné předpisy o správním řízení, 16) nestanoví-li tento zákon jinak.